

September 2020

Dok. 188192

God konkurrence til fordel for forbrugerne

På mange områder fungerer konkurrencen ikke ordentligt. Det skader forbrugerne. Forbrugerne bør have kompensation, når en virksomhed får en dom for at overtræde konkurrenceloven. Det skal være lettere for forbrugerne at gå sammen og lave gruppesøgsmål, også på tværs af grænser.

Forbrugerrådet Tænk mener, at

- Det skal være let og hurtigt at skifte leverandør. Pakketilbud må ikke binde forbrugerne.
- Stærkere håndhævelse er nødvendig over for bindende videresalgspriser og karteller.
- Forbrugerne bør have kompensation ved overtrædelser af konkurrenceloven.
- Der bør være lettere adgang til gruppesøgsmål, også på tværs af grænserne.

Baggrund

Velinformerede, kritiske og trygge forbrugere, der kan handle inden for gode rammer og rettigheder, skaber den konkurrence, der holder virksomhederne til ilden.

Det sikrer fortsat produktivitetsudvikling til gavn for samfundsøkonomien og for danske virksomheder i den globale konkurrence. Forbrugere, der går aktivt efter de bedste og billigste produkter, opnår en direkte forbrugergevinst og bidrager samtidig til at styrke konkurrencen.

En forudsætning for, at forbrugere bliver aktive, er, at det er nemt og trygt at agere på markederne. Det skal være let for forbrugerne at sammenligne informationer om priser og kvalitet. Det gør det lettere at vælge de produkter, der bedst lever op til forbrugernes behov.

Det bør være et mål, at det bliver enklere at være forbruger, samtidig med at forbrugerne opnår gevinst ved konkurrence. For at opnå dette ønsker vi en forbedret konkurrencelov og konkurrencehåndhævelse, så vi kommer på niveau med de bedste i Europa.

Hvad betyder det for forbrugerne?

Forbrugerne oplever mange områder, hvor konkurrencen i dag ikke fungerer ordentligt, hvor der kun er en eller få virksomheder på markedet, eller hvor virksomheder bruger ufine eller ulovlige metoder til at øge prisen og forringe udbuddet. Herudover, når utidssvarende regulering beskytter en branche mere end forbrugerne.

På nogle områder har forbrugerne svært ved at skifte leverandør, som for eksempel el-markedet, hvor skiftetiden er for lang, og manglende forbrugerinformation medfører lav mobilitet på markedet. På andre områder kæder virksomhederne forskellige ting sammen i ét tilbud, som eksempelvis telemarkedet, hvor forbrugerne får sværere ved at skifte, idet telepakkernes sammensætning gør det uigennemskueligt. På bedemands-, taxi-, dyrlæge- og tandlægemarkedet oplever vi stadig i dag en modstand mod at skilte med priseksempler.

Løsningsforslag

Direktivet om styrkelse af konkurrencemyndighederne (ECN+) skal være implementeret i dansk lov, sådan at alle muligheder er udnyttet for at give Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

effektive midler og instrumenter til at finde beviser for overtrædelser.

Forbrugerne bør have krav på kompensation, når en virksomhed er blevet dømt for at overtræde konkurrenceloven.

Det skal være lettere for forbrugerne at gå sammen og lave gruppesøgsmål, også på tværs af grænser. Diesalgateskandalen er et eksempel på en sag, hvor det i Europa har været langt sværere end i USA at kræve erstatning fra VW,

og hvor grænseoverskridende gruppesøgsmål for hele Europa havde været oplagt. Det er ikke muligt i dag.

Forbrugerrådet Tænk bør have samme mulighed som for eksempel Forbrukerrådet i Norge til at rejse gruppesøgsmål på alle forbrugeres vegne (opt-out-gruppesøgsmål).

Den mulighed har kun Forbrugerombudsmanden i dag.

Yderligere oplysninger

Cheføkonom Morten Bruun Pedersen, mbp@fbr.dk / 2715 7435 / @MortenBruunP, eller vicedirektør Vagn Jelsøe, vj@fbr.dk / 2280 6106.

Faktaboks

- Den dansksprogede version af ECN+-direktivet¹ skal være omsat i dansk lov den 4. februar 2021. Dets fulde titel er: ”Direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked”.
- Et eksempel på, at bindende videresalgspriser skader forbrugerne:
*”Det er desværre ikke første gang, vi ser en sag om bindende videresalgspriser på hårprodukter. Når en grossist dikterer mindsteprisen hos sine forhandlere, holder det prisen på produkterne oppe. Det går ud over forbrugerne, der i sidste ende kan betale for meget for de varer, de køber.”*². Vicedirektør i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Bitten Thorgaard Sørensen.
- Det norske Forbrukerrådet leder – foreløbig med succes – et gruppesøgsmål mod den største norske bank, NDB, hvor 180.000 forbrugere havde betalt 431 millioner kroner for meget i gebyrer. Sagen er nu for den norske højesteret³.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0001&from=DA>

² <https://www.kfst.dk/pressemeddelelser/kfst/2019/20190215-icon-hairspa-as/>

³ <https://www.beuc.eu/blog/taking-on-the-bank-lessons-from-using-not-abusing-our-group-action-system/>

Forbrugerrådet Tænk er en uafhængig medlemsorganisation,
der arbejder for et Danmark, hvor alle forbrugere kan foretage et trygt valg.
Forbrugerrådet Tænk har ca. 85.000 personlige medlemmer og 28 medlemsorganisationer.
Læs mere om vores test, gode råd og vores 31 forbrugerpolitiske mærkesager.
Tilmeld nyhedsbrev og bliv opdateret på taenk.dk.